

ΣΤΕ 374/2019 [ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΑΙΓΙΑΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΝΤΙΑΙΑΒΡΩΤΙΚΟΥ ΈΡΓΟΥ]

Περίληψη

- Η εκτέλεση τεχνικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται μόνο κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 8 ή το άρθρο 12 του ν. 2344/1940 διαδικασία, αναλόγως της φύσεως του έργου, και υπό την προϋπόθεση της τηρήσεως των όρων προστασίας της ακτής, ως ουσιώδους στοιχείου του φυσικού περιβάλλοντος. Συνεπώς, απαιτείται σε κάθε περίπτωση η χορήγηση άδειας ανεγέρσεως πάσης φύσεως τεχνικού έργου, επομένως και έργων διαμορφώσεως της ακτής προς αποφυγή διαβρώσεως της από τη θάλασσα.

Και από τις νεώτερες διατάξεις του ν. 2971/2001 ερμηνευόμενες υπό το φως του άρθρου 24 του Συντάγματος, συνάγεται ότι η εκτέλεση τεχνικού έργου επί του αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 12 ή του άρθρου 14 του νόμου αυτού, αναλόγως της φύσεως του έργου και υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι όροι προστασίας της ακτής, που αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος. Ειδικότερα, η κατασκευή τεχνικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας προς αποτροπή διαβρώσεων ή προς εξυπηρέτηση βιομηχανικών, εμπορικών ή άλλης φύσεως σκοπών, αντιστοίχως δεν είναι επιτρεπτή, παρά μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος και υπό την προϋπόθεση ότι το έργο είναι βιώσιμο, δηλαδή ότι ως εκ της χωροθετήσεώς του, της γενικής περιβαλλοντικής μελέτης και των όρων αυτής, έχει προηγουμένως εξασφαλισθεί το συμβατό του έργου προς τα οικεία οικοσυστήματα και τη λειτουργία και μορφολογία της ακτής, βάσει ενός συνολικού προγραμματισμού της επεμβάσεως στη συγκεκριμένη ακτή. Εξ άλλου, πέραν της τηρήσεως των ως άνω ουσιαστικών προϋποθέσεων, η εκτέλεση τεχνικών προστατευτικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 12 του ν. 2971/2001 και υπό την προϋπόθεση τηρήσεως των όρων προστασίας της ακτής. Συνεπώς, προκειμένης οποιασδήποτε επεμβάσεως στο χώρο του αιγιαλού και της παραλίας, ο οποίος, λόγω της φύσεώς του και της κατά προορισμό χρήσης του, χρήζει ιδιαίτερης και εξειδικευμένης προστασίας, απαιτείται σε κάθε περίπτωση κατασκευής στους ανωτέρω χώρους κάθε φύσεως τεχνικού έργου, άρα και αποσκοπούντος στην διαμόρφωση της ακτής προκειμένου να αποφευχθεί η διάβρωσή της από τη θάλασσα, η χορήγηση σχετικής άδειας μετά την αυστηρή τήρηση των τασσομένων ειδικών προϋποθέσεων και κατά την προκαθορισμένη στο νόμο διαδικασία.

Κατόπιν της ακυρώσεως της πρώτης προσβαλλομένης πράξης, η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη έχει ήδη απολέσει το νόμιμο έρεισμά της και, ως εκ τούτου,

πρέπει και αυτή να ακυρωθεί κατ' αποδοχήν του εξεταζόμενου λόγου.

Πρόεδρος: *Ι. Μαντζουράνης*

Εισηγητής: *Ζ. Θεοδωρικάκου*

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με κρινόμενη αίτηση, η οποία παραδεκτώς συμπληρώνεται με το από 13.10.2014 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση: α) της 25081/23.12.2010 πράξης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, με την οποία διαπιστώθηκε η αυτοδίκαιη ανάκληση της 1033071/2902/Β0010/30.11.2001 απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών περί χορηγήσεως στον αιτούντα άδεια χρήσης αιγιαλού, συνολικού εμβαδού 145 τ.μ., για την εκτέλεση αντιδιαβρωτικού έργου στην περιοχή Κουτσουράς του Δήμου Μακρύ Γιαλού (ήδη Δήμου Ιεράπετρας) Νομού Λασιθίου Κρήτης και β) της οικ. 25417/23.12.2010 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, με την οποία ανακλήθηκε, κατόπιν της ανωτέρω πρώτης προσβαλλομένης πράξεως, η 21477/25.8.2005 απόφαση του αυτού ως άνω Υπουργού, με την οποία είχε χορηγηθεί στον αιτούντα άδεια χρήσης τμημάτων αιγιαλού, εμβαδού 50 και 14 τ.μ., αντίστοιχα, για την ολοκλήρωση του ανωτέρω αντιδιαβρωτικού έργου.
3. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση ασκείται με προφανές έννομο συμφέρον, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς.
4. Επειδή, στο άρθρο 8 του α.ν. 2344/1940 «Περί αιγιαλού και παραλίας» (Α' 154), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της ανακληθείσας με την πρώτη προσβαλλομένη πράξη άδειας, ορίζονται τα εξής: «1. Εις α μέρη λόγω της συστάσεως του εδάφους γίνεται διάβρωση του αιγιαλού ή της παραλίας υπό της θαλάσσης επιτρέπεται η κατασκευή τεχνικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας ή εντός της θαλάσσης προς αποτροπήν της τοιαύτης διαβρώσεως. Τα έργα ταύτα εκτελούνται πάντοτε κατά τας περί κατασκευής δημοσίων έργων διατάξεις. 2. Εάν η κατασκευή του έργου γίνηται συνεπεία αιτήσεως ιδιώτου προς κατασφάλισιν από διαβρώσεως της ιδιοκτησίας του, η σχετική δαπάνη βαρύνει τον ιδιώτην τούτον, η δε κατασκευή του έργου γίνεται κατόπιν αδείας του Υπουργείου Συγκοινωνίας βάσει μελέτης υπό τούτου εγκρινομένης και υπό τον έλεγχον αυτού. 3. Τα ούτω υπό ιδιωτών κατασκευαζόμενα έργα ανήκουσιν εις το Δημόσιον και δύναται τούτο να άρη ή μετατρέψη τοιαύτα, ουδεμιάς αποζημιώσεως οφειλομένης εις τον ιδιώτην εκ μέρους του Δημοσίου εκ του λόγου τούτου ούτε διά την καταβολήν της δαπάνης κατασκευής». Εξ άλλου, στο άρθρο 12 του ιδίου α.ν. ορίζονται τα εξής: «1. Εκτέλεσις επί του αιγιαλού ή της παραλίας έργων εξυπηρετούντων

- βιομηχανικούς, εμπορικούς ή άλλης φύσεως σκοπούς, περιών προβλέπουν αι κείμενα διατάξεις γίνεται πάντοτε κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, εκδιδόμενη μετά σύμφωνον γνώμην του Γ.Ε.Ν. και του κατά το άρθρ. 26 του παρόντος Συμβουλίου. 2. ... 3. Διά των αποφάσεων, δι'ών επιτρέπεται η κατά το παρόν άρθρον εκτέλεσις έργων, δύναται να τίθενται οιοδήποτε όροι ή περιορισμοί διά λόγους ασφαλείας ή δημοσίας ανάγκης». Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι η εκτέλεση τεχνικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται μόνο κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 8 ή το άρθρο 12 του α.ν. 2344/1940 διαδικασία, αναλόγως της φύσεως του έργου, και υπό την προϋπόθεση της τηρήσεως των όρων προστασίας της ακτής, ως ουσιώδους στοιχείου του φυσικού περιβάλλοντος. Συνεπώς, απαιτείται σε κάθε περίπτωση η χορήγηση άδειας ανεγέρσεως πάσης φύσεως τεχνικού έργου, επομένως και έργων διαμορφώσεως της ακτής προς αποφυγή διαβρώσεως από τη θάλασσα (βλ. ΣτΕ 4222/2005, 3372/2005, 3253/2005).
5. Επειδή, περαιτέρω, με το άρθρο 1 του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α' 285/19.12.2001), που ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της ανακληθείσας με τη δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη άδειας, ορίζεται ότι: «1. "Αιγιαλός" είναι η ζώνη της ξηράς που βρέχεται από τη θάλασσα από τις μεγαλύτερες και συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της. 2. "Παραλία" είναι η ζώνη ξηράς που προστίθεται στον αιγιαλό ... προς εξυπηρέτηση της επικοινωνίας της ξηράς με τη θάλασσα και αντίστροφα. 3. ...», με το δε άρθρο 2 ότι: «1. Ο αιγιαλός, η παραλία ... είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται. 2. Η προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του Κράτους. 3. Ο κύριος προορισμός των ζωνών αυτών είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτές. Κατ'εξαίρεση ο αιγιαλός, η παραλία ... μπορούν να χρησιμεύσουν για κοινωφελείς περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς σκοπούς και για απλή χρήση της παραγράφου 1 του άρθρου 13, καθώς επίσης και για την εξυπηρέτηση υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος. 4. Στον αιγιαλό, την παραλία ... δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων, παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο. 5 ...». Με το άρθρο 12 του νόμου αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προστατευτικά έργα - Προσχωσεις», ορίζονται τα εξής: «1. Αν η Επιτροπή του άρθρου 3 διαπιστώσει ότι η ακτή διαβρώνεται από τη θάλασσα, επιτρέπεται η κατασκευή, κατά τις διατάξεις περί δημοσίων έργων, των αναγκαίων τεχνικών έργων στον αιγιαλό, την παραλία ή στη θάλασσα για την αποτροπή της διάβρωσης. 2. Αν από τη διάβρωση απειλείται ιδιωτικό κτήμα, μπορεί να επιτραπεί στον κύριό του να κατασκευάσει με δαπάνη του προ της ιδιοκτησίας του, και με την επίβλεψη μηχανικού, που έχει από το νόμο σχετικό δικαίωμα, τα ανωτέρω προστατευτικά έργα βάσει μελέτης που έχει εγκριθεί από τη Διεύθυνση

Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που θα έχει και τον έλεγχο του έργου. 3. Τα έργα των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου ανήκουν στο Δημόσιο, το οποίο μπορεί να τα καταργεί ή να τα μετατρέψει οποτεδήποτε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ασφάλειας ή εθνικής άμυνας χωρίς καμία υποχρέωσή του, για αποζημίωση ή για καταβολή της δαπάνης του ιδιώτη. Τα έργα αυτά εκτελούνται κατόπιν αδείας του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., του Υ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Πολιτισμού και απλή γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε.) ύστερα από εμπειριστατωμένη ακτομηχανική μελέτη θεωρημένη από τη Διεύθυνση Λιμενικών Έργων της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθώς και ύστερα από την προβλεπόμενη από το Ν. 1650/1986 μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Σε περίπτωση παραδοσιακών οικισμών απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου γι' αυτούς Υπουργού 4. ...». Εξ άλλου, στο άρθρο 14 του αυτού νόμου, με τον τίτλο «Παραχώρηση αιγιαλού, παραλίας για την εκτέλεση έργων», ορίζεται ότι: «1. Η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, ... για την εκτέλεση έργων που εξυπηρετούν εμπορικούς, βιομηχανικούς, συγκοινωνιακούς, λιμενικούς ή άλλους είδους σκοπούς ..., γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ... Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει και απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών των έργων αυτών ... 2. α) Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία συνοδεύεται από τεχνικό φάκελο σύμφωνα με το άρθρο 8 της ... Κ.Υ.Α. 69269/5387/24.10.1990... β) Η Κτηματική Υπηρεσία διαβιβάζει ... το σχετικό φάκελο στους παρακάτω αναφερομένους ... : 1) Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ... ή τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας της αρμόδιας Περιφέρειας ... για την προέγκριση χωροθέτησης ... γ) Μετά την προέγκριση χωροθέτησης ... εκπονείται και εγκρίνεται η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ...».

6. Επειδή, και από τις νεώτερες αυτές διατάξεις του ν. 2971/2001, ερμηνευόμενες υπό το φως του άρθρου 24 του Συντάγματος, συνάγεται η εκτέλεση τεχνικού έργου επί του αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 12 ή του άρθρου 14 του νόμου αυτού, αναλόγως της φύσεως του έργου, και υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι όροι προστασίας της ακτής, που αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος (βλ. ΣτΕ 3733/2010, 826/2009). Ειδικότερα, η κατασκευή τεχνικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας προς αποτροπή διαβρώσεων ή προς εξυπηρέτηση βιομηχανικών, εμπορικών ή άλλης φύσεως σκοπών, αντιστοίχως, δεν είναι επιτρεπτή, παρά μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος και υπό την προϋπόθεση ότι το έργο είναι βιώσιμο, δηλαδή ότι ως εκ της χωροθετήσεώς του, της γενικής περιβαλλοντικής μελέτης και των όρων αυτής, έχει προηγουμένως εξασφαλισθεί το συμβατό του έργου προς τα

- οικεία οικοσυστήματα και τη λειτουργία και μορφολογία της ακτής, βάσει ενός συνολικού προγραμματισμού της επεμβάσεως στη συγκεκριμένη ακτή. Εξ άλλου, πέραν της τηρήσεως των ως άνω ουσιαστικών προϋποθέσεων, η εκτέλεση τεχνικών προστατευτικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 12 του ν. 2971/2001 και υπό την προϋπόθεση τηρήσεως των όρων προστασίας της ακτής. Συνεπώς, προκειμένης οποιασδήποτε επεμβάσεως στον χώρο του αιγιαλού και της παραλίας, ο οποίος λόγω της φύσεώς του και της κατά προορισμό χρήσης του, χρήζει ιδιαίτερης και εξειδικευμένης προστασίας, απαιτείται σε κάθε περίπτωση κατασκευής στους ανωτέρω χώρους κάθε φύσεως τεχνικού έργου, άρα και αποσκοπούντος στην διαμόρφωση της ακτής προκειμένου να αποφευχθεί η διάβρωσή της από τη θάλασσα, η χορήγηση σχετικής άδειας μετά την αυστηρή τήρηση των τασσομένων ειδικών προϋποθέσεων και κατά την προκαθορισμένη στο νόμο διαδικασία (βλ. ΣτΕ 4777/2013 επταμ., 3733/2010, 222/2005, 3253/2005 κ.ά.).
7. Επειδή, εξ άλλου, στην παράγραφο 9 του άρθρου 27 του ν. 2971/2001 ορίζεται ότι «Για έργα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 και έχουν γίνει πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου στον αιγιαλό, την παραλία ή τη θάλασσα, χωρίς άδεια ή με υπέρβαση αυτής, είναι δυνατόν μετά από αιτιολογημένη κρίση της Διοίκησης, να εκδοθεί γι' αυτά η σχετική άδεια κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, εφόσον δεν παραβιάζονται οι ισχύουσες σχετικές διατάξεις, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις έκδοσης της άδειας αυτής και υποβληθεί προς τούτο αίτηση στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ισχύ του παρόντος νόμου [η οποία παρατάθηκε στη συνέχεια, βλ. άρθρα 46 παρ. 16 του ν. 3220/ 2004, Α' 15, 15 του ν. 3554/2007, Α' 80, 113 παρ. 5 του ν. 3978/ 2011, Α' 137, και 226 του ν. 4072/2012, Α' 86]. Η αίτηση αυτή συνοδεύεται από τεχνική περιγραφή του έργου, τοπογραφικό διάγραμμα 1:500, φωτογραφίες και χάρτη της ευρύτερης περιοχής με την ακριβή θέση του έργου. Εντός περαιτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους απαιτείται, για την έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών επί της πιο πάνω αίτησης, η υποβολή των δικαιολογητικών, που προβλέπονται από το άρθρο 14. Για τη νομιμοποίηση των πιο πάνω έργων καταβάλλεται προηγουμένως η αποζημίωση για την αυθαίρετη χρήση του αιγιαλού ή παραλίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις».
8. Επειδή, εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα εξής: Με την 1033071/2902/Β0010/ 30.11.2001 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών χορηγήθηκε, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 12 του α.ν. 2344/1940 μετά από τήρηση της σχετικής διαδικασίας γνωμοδοτήσεων και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, άδεια χρήσης αιγιαλού, εμβαδού 145 τ.μ., στον αιτούντα για την κατασκευή αντιδιαβρωτικού έργου στην περιοχή «Κουτσουρά» του Δήμου Μακρού Γιαλού (νυν Δήμου Ιεράπετρας)

Νομού Λασιθίου, σύμφωνα με την εγκριθείσα τεχνική μελέτη (βλ. την υπ' αρ. ΠΕ47577/474/16.2.2001 εγκριτική απόφαση Νομάρχη Λασιθίου με συνημμένο διάγραμμα). Για την έκδοση της πράξης αυτής ελήφθησαν υπόψη τα όρια του αιγιαλού που είχαν προταθεί από την αρμόδια Επιτροπή και το ΓΕΝ. Με την ίδια απόφαση ορίστηκε ως επιβλέπουσα υπηρεσία του έργου η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών (Δ.Τ.Υ) της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Ν.Α.) Λασιθίου σε συνεργασία με τη Λιμενική Αρχή και την Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου. Επίσης προβλέφθηκε ότι η μη τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων που έχουν τεθεί από την πράξη αυτή συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ανάκλησή της. Μετά από ανώνυμη καταγγελία που υπεβλήθη στις 26.8.2004 στην εισαγγελία Πρωτοδικών Νεαπόλεως Λασιθίου και την διενέργεια σχετικής προκαταρκτικής εξέτασης, η Δ.Τ.Υ. της Ν.Α. Λασιθίου με το 7809/976/9.3.2005 έγγραφό της, ενημέρωσε το Υπολιμεναρχείο Ιεράπετρας ότι καθ' υπέρβαση της σχετικής εγκεκριμένης μελέτης είχαν κατασκευασθεί: α) κάθετη κατασκευή από λιθοσκυρόδεμα μπροστά από την ιδιοκτησία του αιτούντος εμβαδού 14 τ.μ. εντός της ζώνης του αιγιαλού και β) διαμορφώσεις-επιστρώσεις εκατέρωθεν (ανατολικά και δυτικά) της εν λόγω ιδιοκτησίας, εμπροσθεν ομόρων ιδιοκτησιών, οι οποίες καταλαμβάνουν επιφάνεια 88 και 50 τ.μ. αιγιαλού αντίστοιχα. Ο αιτών με την από 8.6.2005 αίτησή του προς τη Δ.Τ.Υ της Ν.Α. Λασιθίου ζήτησε, κατ' επίκληση του π.δ. 609/1985 περί δημοσίων έργων, να βεβαιωθεί από την εν λόγω υπηρεσία: α) ότι οι εργασίες λιθόστρωσης και λιθοσκυροδέτησης ήταν στο φυσικό αντικείμενο της εγκριθείσας μελέτης, β) ποια είναι η επιπλέον επιφάνεια που προκύπτει πέραν της αρχικώς προμετρηθείσας βάσει της εν λόγω μελέτης, μετά από την αναλυτική επιμέτρηση και γ) η αναγκαιότητα για την κατασκευή λιθόστρωσης 90 τ.μ. ανατολικά της εκτελεσθείσας, προκειμένου να προχωρήσει σε περαιτέρω ενέργειες για την παραχώρηση χρήσης συμπληρωματικής επιφάνειας αιγιαλού. Ακολουθώντας, ο αιτών με την από 28.6.2005 αίτησή του προς την Κτηματική Υπηρεσία ζήτησε τροποποίηση-διόρθωση της αρχικής αδειάς, λόγω διαφορών, κατά τους ισχυρισμούς του, «μεταξύ αρχικής προμέτρησης και τελικής επιμέτρησης όσον αφορά την παραχωρηθείσα έκταση αιγιαλού για την κατασκευή του αντιδιαβρωτικού έργου κατά 64 μ²», το οποίο εκτελέσθηκε σύμφωνα με τη μελέτη και τα σχετικά σχέδια. Κατόπιν των ανωτέρω αιτήσεων, η Δ.Τ.Υ. της Ν.Α. Λασιθίου απέστειλε προς την Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου το 20912/2653/5.7.2005 έγγραφό της, στο οποίο αναφέρονταν τα εξής: α) ότι οι εργασίες που εκτελέσθηκαν καθ' υπέρβαση της αρχικής μελέτης έχουν επίσης αντιδιαβρωτικό χαρακτήρα, β) ότι αποτελούν ενιαίο σύνολο με τα εγκεκριμένα έργα και γ) ότι ήταν απαραίτητες για την αντιδιαβρωτική προστασία της ακτής στη συγκεκριμένη θέση. Σε συνέχεια του ανωτέρω εγγράφου η Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου εισηγήθηκε στην Περιφέρεια Κρήτης την έκδοση συμπληρωματικής απόφασης για τη χορήγηση άδειας χρήσης αιγιαλού στον αιτούντα για τα τμήματα 50

τ.μ. και 14 τ.μ. (σύνολο 64 τ.μ.) που είχαν εκτελεσθεί καθ' υπέρβαση της αρχικής άδειας. Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα προαναφερθέντα εξέδωσε την 21477/25.8.2005 απόφαση με την οποία χορήγησε την αιτηθείσα άδεια χρήσης για συνολικά 64 τ.μ. (50 και 14 τ.μ.), σύμφωνα με το συνημμένο διάγραμμα, "για την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου αντιδιαβρωτικού έργου". Σε συνέχεια της εν λόγω απόφασης, το Υπολιμεναρχείο Ιεράπετρας χορήγησε την 8221/07/06/ 27.4.2006 άδεια εκτέλεσης έργων. Μετά τρία περίπου έτη, όμως, το Υπολιμεναρχείο, με την 8221/10/2009/17.2.2009 απόφασή του, ανακάλεσε την προαναφερθείσα άδεια εκτέλεσης έργων που είχε εκδώσει, λαμβάνοντας υπόψη το 1006747/322/B0010/16.2.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με το οποίο για τη νομιμοποίηση έργων στον αιγιαλό, όπως το επίδικο, αρμοδιότητα έχει αποκλειστικά ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών και μόνο για έργα που κατασκευάστηκαν πριν την ισχύ του ν. 2971/2001. Επίσης, το Υπολιμεναρχείο, με το 8221/12/2009/23.2.2009 έγγραφό του, ζήτησε από τις αρμόδιες υπηρεσίες να προβούν σε ενέργειες για την απομάκρυνση των παράνομων κατασκευών. Ακολουθώντας, η Οικονομική Επιθεώρηση Κρήτης, με το υπ' αρ. 5530/15.12.2009 έγγραφό της, απευθυνόμενο προς την Κτηματική Υπηρεσία Λασιθίου και κοινοποιούμενο στην Περιφέρεια Κρήτης, αφού διαπίστωσε: α) ότι το πλέον των 145 τ.μ. έργων έργο, δηλαδή τα 64 τ., εκτελέστηκε χωρίς άδεια, β) ότι η μετά την εκτέλεση του έργου παραχώρηση των 64 τ.μ. δεν στηρίζεται στις διατάξεις των άρθρων 12 και 14 του ήδη ισχύοντος ν. 2971/2001, διότι θα έπρεπε αφενός να τηρηθεί η διαδικασία των άρθρων αυτών, αφετέρου να έχει εκδοθεί η πράξη πριν από την εκτέλεση του έργου και γ) ότι η νομιμοποίηση παράνομων έργων στον αιγιαλό μπορεί να γίνει σύμφωνα με τη διάταξη του άρθ. 27 παρ. 9 του ν. 2971/2001 μόνο για έργα που έχουν κατασκευαστεί πριν από τις 20.12.2001, στα οποία δεν εμπίπτει το επίδικο, ζήτησε να εξεταστεί το ενδεχόμενο της ανακλήσεως της άδειας χρήσης αιγιαλού που εκδόθηκε το 2005 από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης. Τελικώς δε, μετά από ανταλλαγή σειράς εγγράφων μεταξύ του Υπολιμεναρχείου Ιεράπετρας, της Κτηματικής Υπηρεσίας Λασιθίου, της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της Περιφέρειας Κρήτης, της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών και του αιτούντος κατά τα έτη 2009-2010 σε σχέση με την αντιμετώπιση του ζητήματος, ο ως άνω Γενικός Γραμματέας εξέδωσε τις προσβαλλόμενες 25081/23.12.2010 και οικ. 25417/23.12.2010 πράξεις, με τις οποίες ανακάλεσε τις προαναφερθείσες από 30.11.2001 και από 25.8.2005 άδειες χρήσης αιγιαλού, αντίστοιχα. Ειδικότερα, με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη διαπιστώθηκε η "αυτοδίκαιη ανάκληση" της από 30.11.2001 άδειας χρήσης αιγιαλού, με την αιτιολογία ότι ο αιτών χρησιμοποίησε επιπλέον έκταση αιγιαλού, "καθ' υπέρβαση" της χορηγηθείσας με την εν λόγω άδεια, "μη

- τηρώντας κατά τον τρόπο αυτό τους τιθέμενους από αυτήν όρους και προϋποθέσεις”. Ακολουθώντας, η Διοίκηση αποφάσισε την ανάκληση και της από 25.8.2005 άδειας χρήσης αιγιαλού, εκδίδοντας τη δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη, “για λόγους ασφάλειας δικαίου και σε συνέχεια” της πρώτης προσβαλλόμενης πράξης, λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκ των υστέρων εκδοθείσα άδεια χρήσης του έτους 2005 “για λόγους ασφάλειας δικαίου δεν μπορεί να υφίσταται, δεδομένου ότι αυτή αναφέρεται στην ολοκλήρωση αντιδιαβρωτικού έργου, η άδεια του οποίου έχει αυτοδικαίως ανακληθεί, σύμφωνα και με την ως άνω διαπιστωτική πράξη ... ως εκ τούτου στερείται νομίμου ερείσματος”.
9. Επειδή, μεταξύ άλλων, προβάλλεται ότι η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα, διότι στηρίχθηκε στην εσφαλμένη διαπίστωση ότι δεν τηρήθηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις που τέθηκαν με την αρχική άδεια χρήσης αιγιαλού του έτους 2001 για την εκτέλεση του επίδικου αντιδιαβρωτικού έργου.
  10. Επειδή, η διαπιστωθείσα με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη “υπέρβαση” της από 30.11.2001 άδειας χρήσεως αιγιαλού επιφανείας 145 τ.μ. με την εκτέλεση, εκατέρωθεν της επιφανείας αυτής, αντιδιαβρωτικού έργου συνολικής επιφανείας 64 τ.μ. δεν συνιστά περίπτωση μη τηρήσεως των όρων και προϋποθέσεων της αδειάς αυτής, η οποία συνεπάγεται, σύμφωνα με ρητό όρο αυτής, την αυτοδίκαιη ανάκλησή της. Άλλωστε, πριν από την έκδοση της πρώτης προσβαλλόμενης πράξεως, η εκτέλεση των εργασιών στην εν λόγω επιφάνεια των 64 τ.μ. είχε θεωρηθεί, με την ως άνω, από 25.8.2005 άδεια, ως “ολοκλήρωση του εγκεκριμένου αντιδιαβρωτικού έργου”. Επομένως -ανεξαρτήτως των δυσμενών συνεπειών που θα μπορούσαν να επέλθουν σε περίπτωση υπερβάσεως (χαρακτηρισμός κατασκευών ως αυθαιρέτων, επιβολή προστίμων)- είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός ο προβαλλόμενος ως άνω λόγος ακυρώσεως, κατά τον οποίον εσφαλμένως η Διοίκηση υπέλαβε ότι συνέτρεχαν εν προκειμένω οι ουσιαστικές προϋποθέσεις εκδόσεως της πρώτης προσβαλλόμενης πράξης (μη τήρηση όρων και προϋποθέσεων της από 30.11.2001 αδειάς).
  11. Επειδή, κατόπιν τούτου, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως που στρέφονται κατά της πρώτης προσβαλλόμενης πράξης.
  12. Επειδή, προβάλλεται ότι η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη (οικ.25417/23.12.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης) είναι παράνομη και ακυρωτέα ως ερειδόμενη στη πρώτη προσβαλλόμενη, η οποία είναι ακυρωτέα, κατά τα προαναφερθέντα.
  13. Επειδή, πράγματι, όπως εκτίθεται στη σκέψη 8, η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη έχει ως αποκλειστικό έρεισμά της την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, εφόσον εκδόθηκε “για λόγους ασφάλειας δικαίου και σε συνέχεια αυτής”, όπως ρητά αναφέρεται τόσο στο προοίμιο (στ. 18) όσο και στο διατακτικό της. Εν όψει τούτου, κατόπιν της ακυρώσεως της πρώτης προσβαλλόμενης πράξης, η

δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη έχει ήδη απολέσει το νόμιμο έρεισμά της και ως εκ τούτου, πρέπει, και αυτή επίσης, να ακυρωθεί, κατ' αποδοχήν του εξεταζόμενου λόγου ακυρώσεως. Κατά τη γνώμη, όμως, της Παρέδρου Ζ. Θεοδωρικάκου, η οποία μειοψήφησε, η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη, ανεξάρτητα από την προαναφερθείσα διατύπωσή της, στηρίζεται και στο σύνολο των εγγράφων του φακέλου που αναφέρονται στο προοίμιό της (στ. 6-17), που αποτελούν αυτοτελές αιτιολογικό έρεισμά της, μεταξύ των οποίων, ιδίως στο 5530/2009 έγγραφο της Οικονομικής Επιθεώρησης Κρήτης (στ. 9), το περιεχόμενο του οποίου ήδη προαναφέρθηκε (σκ. 8), και από τα οποία προκύπτει ότι η ανακληθείσα άδεια είχε εκδοθεί κατά παράβαση των άρθρων 12 και 14 του ν. 2971/2001. Ως εκ τούτου, κατά τη γνώμη αυτή, ο εξεταζόμενος λόγος είναι απορριπτέος ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος, διότι πλήττει μόνο ένα από τα αιτιολογικά ερείσματα της εν λόγω πράξης.

14. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις.